

Sådan gør du

Start powerpointen og skift slides, så det passer med teksten herunder.

Slide 1)

Forside

Slide 2)

Introducer eleverne for begrebet Fake News. Sig fx:

Fake News – falske nyheder – er tekster, der er skrevet, så de ligner journalistiske artikler, men i virkeligheden er det pure opspind – altså fulde af løgn. De spredes typisk via de sociale medier, og mange mennesker tror på det, de læser i historierne. Afsenderne af Fake News forsøger altså med vilje at misinformere.

Men hvad får de ud af det? For de får selvfølgelig noget ud af det. Typisk skyldes det, at de kan tjene penge på det. Hvis man laver en falsk nyhed, der har en sensationel overskrift, kan man få mange til at klikke på historien. Så får man mange besøgende på ens website – og det kan man tjene penge på, hvis der er annoncører, der betaler for at indrykke annoncer på ens website. Man kan også have en politisk eller personlig interesse i at få udbredt en falsk historie.

Slide 3)

Præsenter eleverne for en række falske nyheder eller historier om falske nyheder. Sig fx:

Der er mange eksempler på falske historier om alt muligt. Det kan fx være en minister, som har opfundet og delt en falsk historie. Eller en falsk historie om en sanger, der skulle være død.

Slide 4)

Spørg fx. eleverne: *Kender I nogen eksempler på Fake News?*

Spørg fx. eleverne: *Kan Fake News være et problem for demokratiet?*

Svar fx Ja, faktisk. I lande, hvor regeringen kontrollerer pressen og altså bestemmer, hvad befolkningen får at vide og ikke får at vide, taler man om, at der ikke er rigtigt demokrati. For borgerne har ikke adgang til sand viden. I den vestlige verden styres medierne ikke af regeringerne, men hvis der forekommer mange Fake News, kan konsekvensen være lidt den samme.

I den amerikanske valgkamp blev der delt og liket masser af falske nyheder, som måske kan have påvirket folk til at stemme anderledes. Det var nyheder som, at Paven støtter Trump, at Clinton-kampagnen organiserer bønemesex fra pizzeria i Washington, og at Obama forbyder nationalsangen.

Falske nyheder kan ikke bare blive brugt til at sprede løgne om politikere, men også om andre kendte folk eller befolkningsgrupper, man måske ikke bryder sig om. Falske nyheder kan på den måde være med til at bekræfte folks fordomme, påvirke holdninger eller være med til at skabe had på et forkert grundlag. Problemet med falske nyheder er altså, at det kan skabe et fordrejet billede af virkeligheden.

Slide 5)

Forklar eleverne, hvordan man kan bruge kildekritik til at spotte Fake News med udgangspunkt i en tjekliste, du også udleverer til dem.

Er kilden troværdig?

Undersøg kilden; Hvis nyheden kommer fra et anerkendt medie, er risikoen for, at det er Fake News ikke så stor. Tjek om andre af de kendte medier bringer historien. Hvis de gør det, underbygger det troværdigheden.

Hvem er citeret i historien?

Undersøg hvem der udtaler sig i historien. Prøv evt. at google deres navne og se, hvad der dukker op.

Giver historien mening?

Overvej om historien er seriøs, eller om der kan være tale om satire eller en joke. Overvej om historien i virkeligheden er for vild, altså om det er for urealistisk. Overvej også om dine egne holdninger til emnet påvirker din dømmekraft i forhold til, om historien er sand. Hvis du er enig i eller synes godt om indholdet, kan du måske være mere tilbøjelig til at tro på det, du læser.

Slide 6)

Hvis nyheden kommer fra et medie/et site, som du er i tvivl om er troværdigt, kan du tjekke det på følgende måde:

- Hvem står bag mediet/sitet? På seriøse hjemmesider kan man se, hvem der står bag. Det står som regel under fanebladet 'Om', 'Bag om', 'Hvem er vi' eller lignende. På nogle hjemmesider skal man helt ned til bundteksten for at finde ud af, hvem der står bag siden.
- Virker det seriøst? Passer overskrifterne med teksterne? Er der mange stavfejl?
- Virker links'ene på sitet?
- Prøv at google mediets/websitets navn og se, hvad der dukker op. Måske andre har skrevet noget om det, der kan hjælpe dig i din vurdering.

Del listen 'Sådan spotter du Fake News' ud til eleverne.

Slide 7)

Del nu eleverne ind i grupper á 2-3 elever og bed dem om at gå ud og finde fem eksempler på Fake News.

Kan de ikke finde historier, som de mener er falske, da disse historier ofte fjernes igen, kan de finde omtaler af falske historier, der tidligere har været bragt.

Bed grupperne en for en om at fremlægge de eksempler på falske historier – eller omtale af falske historier – som de har fundet.

Slide 8)

Introducer eleverne for begrebet Informationssøgning. Sig fx:

Nu har I fået nogle tips til at gennemskue Fake News. Nu skal I lære lidt om, hvordan man bedst muligt laver en informationssøgning, hvis man har brug for at vide noget om et bestemt emne og gerne vil sikre sig, at de informationer, man når frem til, er troværdige.

Spørg fx. eleverne: *Hvad gør I, når I skal søge informationer på nettet?*

Mange af os er måske vant til at lave en google-søgning eller bruge en anden tilfældig søgemaskine, men problemet med det er, at det så bliver søgemaskinen, der afgør, hvad der kommer frem af resultater. Og den viser ikke resultater efter, hvor relevante de er, men efter hvor godt søgemaskineoptimeret siderne er. Det betyder, at de resultater, der måske er allermest relevante for dig, ikke vises, fordi de ligger på nogle sider, der ikke er søgemaskineoptimeret.

Det er altid vigtigt at være kritisk, da langt fra alt, hvad man finder på internettet, er sandt. Det er altså ikke lige meget, hvilke websites du søger på.

Derfor kan det være en god idé at starte med at få overblik over dit emne ved fx at slå det op i et onlineleksikon. Du bør også overveje, om det er mest oplagt at søge efter fx bøger og artikler eller dokumenter på nettet. Det afhænger af dit emne. Hvis dit emne fx er inden for naturvidenskab, er det måske bedst at søge i tidsskrifter. Mens det måske er bedre at søge i artikler, hvis du skal arbejde med et aktuelt emne, eksempelvis terrorisme.

Slide 9)

Giv eleverne nogle eksempler på alternative steder end Google, hvor de kan søge informationer. Sig fx:

Du kan også vælge at søge i biblioteks- og artikelbaser. På bibliotek.dk kan du fx finde bøger og artikler fra alle danske biblioteker. Eller du kan søge på InfoMedia, som samler artikler fra alle store danske aviser. Hvis du skal søge på lande, kan du for eksempel bruge Globalis.dk, der indeholder landefakta. Og hvis du har brug for statistik, kan Danmarks Statistik være et godt sted at starte.

Del listen 'Sådan søger jeg informationer' ud til eleverne og sig, at de kan bruge listen næste gang, de skal finde informationer om forskellige emner, fx til en skoleopgave.

Slide 10)

Sæt eleverne i gang med en opgave: Sig fx:

Nu skal I undersøge, hvor stor forskel der kan være på de oplysninger, I får frem, hvis I søger på google, og hvis I søger på bibliotek.dk.

Sådan gør I:

- *Vælg et emne*
- *Søg på det på google og se, hvad der kommer frem*
- *Søg på bibliotek.dk og se, hvad der kommer frem*
- *Sammenlign de to søgninger. Var der stor forskel? Hvad gav de bedste resultater?*

Udlevér elevopgaven på papir til eleverne og giv dem 10-15 minutter til at løse opgaven.

Saml op på resultaterne i plenum.